

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»**

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(14-15 жовтня 2022 р.)**

1 том

ОДЕСА 2022

Катерина ПЛІШШИНА

*Бердянський державний педагогічний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Крістіна ТЮРІНА

*Бердянський державний педагогічний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Науковий керівник Ю. Тараненко

ІНТЕГРОВАНЕ ХОРЕОГРАФІЧНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Сучасні тенденції розвитку освіти спонукають вчителів до використання нових методів навчання, які будуть цікавими, корисними і добре сприйматися дітьми. Метод інтеграції на часі набуває все більшої популярності в педагогіці.

В Україні у Проекті Нового Державного стандарту початкової освіти, розробленому відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», зазначається, що інтеграція є новим підходом у стандарті освіти. Введення інтеграції є важливим, адже дитина у молодшому шкільному віці сприймає світ цілісно, а не по-предметно [5].

Інтегроване хореографічне навчання в умовах нової української школи вважається актуальним, цікавим і продуктивним у педагогічній освіті сьогодення.

Мета статті передбачає розгляд проблеми інтегративного навчання в початковій та хореографічній освіті, розкриття прикладів вправ інтегрованого хореографічного навчання.

Інтегроване навчання у початковій школі розглядали Л. Добровольська, М. Іщенко, С. Михайленко, Л. Ніколенко, О. Рева, М. Семко, В. Шпак та ін. Так, О. Рева наголошує, що інтегровані уроки характеризуються глибиною, високою інформативністю, фундаментальністю, різноплановістю, що сприяє підвищенню мотивації учнів, і як наслідок – підвищенню рівня їхніх знань. Авторкою визначено та охарактеризовано види інтегрованих уроків (цілісні і фрагментарні), розкрито три рівні інтеграції змісту навчального матеріалу та основні ідеї інтегрованого навчання у формі таблиць [2].

В. Шпак акцентує увагу на рівнях і видах інтеграції, з'ясовує, що психологічним підґрунтям інтеграції навчання в початковій школі слугують локальні, окремо-системні, внутрішньо-системні та міжсистемні асоціації [6].

Теми для навчання в рамках інтегрованих курсів, зазначає Л. Ніколенко, можуть обирати як вчитель, так і діти, що є дуже пізнавальним і новим. Науковиця розкриває форми інтеграції знань та наголошує на тому, що

використання інтеграційного підходу у початковій освіті сприяє формування у молодших школярів цілісної картини світу, розвитку системного мислення, здатності сприймати предмети і явища різнобічно, системно, дає можливість формувати в учнів якісно нові знання вищого рівня мислення, динамічність застосування в нових ситуаціях, гнучкість розуму, уміння переносити та узагальнювати знання з різних предметів, з'являється творче ставлення до праці, здатність вирішувати складні практичні завдання, що вимагають синтезу знань із різних наукових галузей [1].

У хореографічному та мистецтвознавчому середовищі метод інтеграції висвітлюється в працях О. Мартиненко, А. Полякової, М. Семко та ін. Так, А. Поляковою визначено, що інтеграція музично-ритмічного виховання є невід'ємною складовою хореографічного навчання, яка в свою чергу дозволяє розвивати індивідуальні творчі здібності майбутніх вихованців-хореографів, актуалізує їхню творчу діяльність, формує творче мислення, визначає можливість творчої самореалізації та саморозвитку за допомогою музично-ритмічного виховання. Авторка вбачає одним із шляхів подолання розрізненості, несистемності, фрагментарності в засвоєнні молодшими школярами предметів початкової школи забезпечення цілісного сприймання й усвідомлення навчального матеріалу шляхом інтегративного підходу. «Саме в процесі інтегрованого вивчення шкільних предметів, зокрема художніх дисциплін, дитина здатна досягнути сутності явища, поняття, вчинку, у неї виробляються комплексні практичні уміння й навички, що сприяють оптимальній взаємодії дитини з оточуючим її світом» [4].

Отже, аналіз досліджень показав, що інтеграція є надзвичайно важливим, корисним та цікавим для сприймання дітьми, ефективним засобом засвоєння ними знань, вмінь та навичок.

У процесі практичної підготовки за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Хореографія (Фітнес)» в Бердянському державному педагогічному університеті нами були розроблені інтегровані вправи хореографії зі шкільними предметами (англійська мова, математика, фізична культура) для здобувачів початкової освіти та апробовані під час виробничої практики в закладі загальної середньої освіти.

Наведемо декілька прикладів розроблених нами вправ із застосуванням методу інтеграції.

Інтегруючи хореографію та англійську мову, ми розробили пальчикову гімнастику із називанням членів сім'ї, що сприяє розвитку дрібної моторики рук та закріпленню знань англійських елементарних слів і фраз. У темі «Кольори» розроблені нами вправи мали асоціативний характер та передбачали прослуховування музичного супроводу, імпровізаційний танець і проговорення

дітьми назв кольорів англійською мовою. Вправи для узагальнення знань рахунку до 10 склалися із англійської лічилки у поєднанні з легкими музично-ритмічними рухами.

У процесі виробничої практики для перевірки знань дітей з теми «Алфавіт» ми використовували спеціальні пісні, де проговорювалась кожна літера. Під них кожен здобувач освіти розробив свої рухи та продемонстрував творчу роботу. Для використання вправ учителями хореографії, Катериною Піліпішиною було знято та змонтовано відео-руханки, в якому наочно показувались та проговорювались літери, а також демонструвались легкі рухи. Такий формат допоможе учню не тільки узагальнити та повторити знання на слух, а ще й за допомогою зору. Завдяки танцювальним рухам під англійську пісню здобувачі початкової освіти охоче сприймали інформацію.

Нами було розроблено вправи із застосуванням інтеграції хореографії з математикою, які спрямовувалися на розвиток творчого мислення, пластичності, координації рухів, розкутості, почуття ритму, музичного слуху. Завдання включали лічилки на додавання і віднімання, руханки з цифрами та геометричними фігурами, задачі, які сприяють активному творчому та логічному мисленню. У процесі практики ми апробували інтегровані вправи та побачили, що такі форми роботи спонукають дітей до активності та зацікавленості.

Використовуючи інтеграцію хореографії з фізичною культурою, ми розробили вправи, спрямовані на розвиток музично-ритмічних здібностей, підвищення рівня фізичної підготовки, координації та контролю рухів. Вправи включали взаємодію із предметом (книгою, спортивною резинкою, м'ячем). Крістіна Тюріна запропонувала інтегровані вправи проводити у формі танцювально-спортивних батлів, під час яких формувати вміння працювати в команді, творчо підходити до виконання фізичних вправ, використовувати просторову організацію рухів та імпровізацію. Така інтеграція сприяє більшій концентрації учнями на оволодінні рухами свого тіла, а також спонукає до зацікавленості, творчої активності, стимулює до здорового активного способу життя.

Таким чином, проблема інтегрованого хореографічного навчання в умовах Нової української школи є актуальною та надзвичайно важливою для опанування майбутніми вчителями хореографії. Практикою доведено, що розроблені нами інтегровані вправи сприяють всебічному розвитку дитини, навчають знаходити зв'язок між різними предметами та зацікавлюють здобувачів до активності під час освітнього процесу. Головне пам'ятати, що поєднувати між собою предмети необхідно розумно, акцентуючи увагу на темі та завданнях уроку.

Література

1. Ніколенко Л. Нова українська школа: інтеграційний підхід у початковій загальній освіті: URL: <http://surl.li/deoea> (дата звернення: 20.09.2022).
2. Рева О. Інтегроване навчання як умова формування компетентної сучасної особистості: URL: <http://surl.li/icmz> (дата звернення: 20.09.2022).
3. Семко М. Інтегрований підхід до викладання предметів художньо-естетичного циклу. *Молодий вчений. Вінниця*. 2018. Вип. 5.2. С. 122-126.
4. Полякова А. Інтеграція музично-ритмічного виховання молодших школярів у хореографічне навчання. 2018, С.123-126: URL: <http://surl.li/deoen> (дата звернення: 20.09.2022).
5. Проект Державного стандарту початкової загальної освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. №87. Офіційний вісник України. 2019 №688. Додаток 12: URL: <http://surl.li/bhjwv> (дата звернення: 20.09.2022).
6. Шпак В. Тенденції інтегрованого навчання учнів початкової школи в контексті реформаційних змін. *Вісник Черкаського університету. Черкаси*. 2018, С. 132-138.

Ольга СОКОЛОВА

*Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
м. Київ, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПІАНІСТІВ

У концепції дидактики вищої школи Євросоюзу сказано, що основним завданням вищої освіти є розвинення у майбутніх фахівців здатності і бажання самостійно опановувати інформацію для успішного вирішення навчально-пізнавальних, а згодом і професійних завдань; формування у студентів самостійності як риси характеру і професійної якості. У зв'язку з цим самостійна навчальна діяльність розглядається як процес активного учіння, що проходить без втручання і допомоги ззовні за умови безпосереднього і незалежного планування, виконання, контролю та оцінки власної навчальної роботи.

Самостійна освітня діяльність студентів-піаністів на заняттях з основного музичного інструменту є надзвичайно важливою складовою їх професійної підготовки, яка сьогодні реалізується переважно в аудиторній та дистанційній формах, а також включає самопідготовку у позанавчальний час. Розкриємо методичні аспекти реалізації означених форм самостійної діяльності студентів-піаністів.